

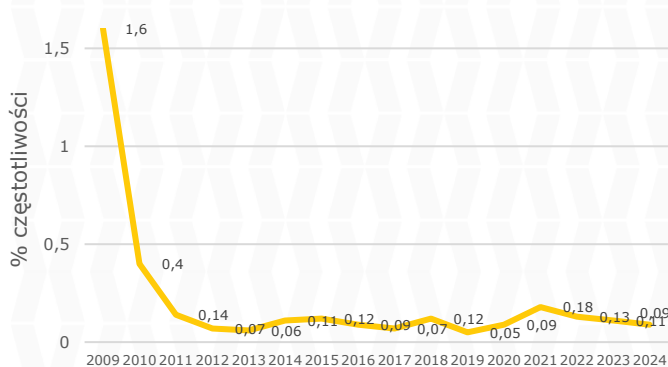
Szczepienia jako narzędzie redukujące ryzyko zakażenia salmonellą

Autorzy: Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) - Instytut Technologiczny Rolnictwa i Żywności i Federació Avícola Catalana (FAC) - Katalońska Federacja Drobiu

Wprowadzenie

Niniejsza praktyka dotyczy zagadnienia ograniczania ryzyka wystąpienia salmonelli w fermach kurcząt brojlerów, mimo że w ostatnich latach częstotliwość jej występowania znacznie się zmniejszyła (ryc. 1.). Obniżenie ryzyka wystąpienia salmonelli wymaga wdrożenia kompleksowych programów zapobiegania i kontroli. Nadal jednak w niektórych okolicznościach, ocenianych przez odpowiedzialnego producenta drobiu i lekarza weterynarii, stwierdza się wysokie ryzyko epidemiologiczne zakażenia. Czynniki ryzyka mogą obejmować np. poprzednią partię kurcząt brojlerów, fermę w danym czasie obciążoną epidemiologicznie, ale także funkcjonowanie fermy brojlerów w bliskiej odległości fermy trzody chlewnej lub gruntów nawożonych gnojowicą.

Rycina 1. Ewolucja rozpowszechnienia salmonelli u brojlerów w Hiszpanii (Źródło: opracowanie na podstawie danych MAPA).

W przypadku wystąpienia wcześniej wymienionych lub innych nieokreślonych czynników ryzyka szczepienie piskląt w pierwszych dniach życia staje się dodatkowym środkiem pozwalającym zmniejszyć ryzyko zakażenia salmonellą. Szczepionkę podaje się drogą alimentarną (z wodą lub przez zamgławianie). Należy pamiętać, że zgodnie z oficjalnymi programami zwalczania salmonelli szczepienie nie jest obowiązkowe, choć uznaje się je za jedną z opcji.

Wyzwania

Decyzję o szczepieniu piskląt w ramach działań profilaktycznych powinien podejmować lekarz weterynarii, nie powinna ona zastępować wszystkich niezbędnych i rutynowych środków zapobiegawczych stosowanych na fermie, zwłaszcza tych związanych z bioasekuracją (ryc. 2.). Szczepienie powinno zawsze stanowić środek uzupełniający i nigdy nie powinno być podstawą obniżania poziomu wymagań w zakresie bioasekuracji, ponieważ nie zapobiega ono ryzyku pojawienia się salmonelli.

Pisklęta są szczepione w ciągu pierwszych 72 godzin życia żywą szczepionką, która zapewnia ochronę immunologiczną przez cały okres tuczu (ryc. 3.). Należy podkreślić, że kury w stadach rodzicielskich są rutynowo szczepione przeciwko salmonelli; ich odporność jest przekazywana pisklątom, ale chroni je tylko przez okres od 2 do 3 tygodni życia.

Praktyka ta ma zastosowanie w przypadku wszystkich rodzajów i wielkości ferm oraz do każdego systemu produkcji.

Szczepienia jako narzędzie redukujące ryzyko zakażenia salmonellą

Korzyści i koszty

- W połączeniu ze środkami bezpieczeństwa biologicznego szczepionka zapewnia pisklątom odporność, zmniejszając ryzyko kolonizacji przez salmonellę, jej rozprzestrzeniania oraz wydalania z kałomoczem.
- Pozwala uniknąć strat ekonomicznych związanych z przymusowym ubojem i obniżonymi przychodami ze sprzedaży.
- Eliminuje koszty związane z wdrażaniem dodatkowych środków czyszczenia, dezynfekcji oraz zwalczania szkodników, mające na celu zapewnienie pełnej czystości mikrobiologicznej fermy przed przybyciem nowej partii.
- W ubojniach zapobiega stratom wynikającym z braku dostaw.
- Zmniejsza ryzyko zachorowania na salmonellozy, które są przenoszone drogą pokarmową.
- Jediną wadą jest dodatkowy koszt szczepionki, której sposób podawania jest prosty.

Rycina 3. Pisklęta są szczepione w ciągu pierwszych 72 godzin życia (zdjęcie FAC).

Rycina 2. Działania w ramach bioasekuracji muszą być nieustannie kontrolowane i udoskonalane (zdjęcie FAC)

Dodatkowe informacje

Walka z salmonellą stanowi wyzwanie nie tylko z punktu widzenia zdrowia publicznego, ale także z perspektywy ekonomicznej, głównie znaczących strat finansowych branży. Obecność tej patogennej bakterii chorobotwórczej w organizmie żywych zwierząt przynosi wiele konsekwencji. Zwierzęta, u których wykryto salmonellę, nie mogą trafić do standardowego procesu uboju i sprzedaży, co pociąga za sobą koszty zarówno dla producenta drobiu, jak i dla podmiotu zajmującego się integracją łańcucha dostaw. Ponadto zakłady ubojowe nie dysponują kurczętami, które pierwotnie planowano zaferować klientom, aby zaspokoić potrzeby rynku. Należy również wziąć pod uwagę ryzyko utraty reputacji, zarówno przez producenta i integratora, jak też całą branżę, w przypadku chorób przenoszonych przez surowe mięso drobiowe.

Data publikacji: 09-03-2026

Tłumaczenie na podstawie Version 1 EN

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No101060979. It reflects only the authors view. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

 twitter.com/broilernet

 linkedin.com/company/broilernet

 youtube.com/@broilernet

BroilerNet.eu

